

Mfv.I.10.168/2014/4.

A Kúria a dr. Cséry Kont ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Ruppert Ildikó ügyvéd által képviselt I.r., és II.r. alperesek ellen kártérítés iránt a Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 3.M.81/2013. szám alatt megindított és másodfokon a Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.038/2013/8. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.038/2013/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I.r. és a II.r. alperesek mint együttes jogosultak javára - tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes vagyoni és nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte az alperesek kötelezését a 2009. október 16-án munkavégzés során bekövetkezett balesetével összefüggésben.

A Szekszárdi Munkaügyi Bíróság 3.M.703/2010/83. számú ítéletében, amelyet a Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.005/2013/5. számú részítéletével felülbírált, a felperesnek 1.100.000 forint nem vagyoni kártérítést ítélt meg, továbbá a kártérítési felelősség arányát a munkáltatóra terhesebben 70-30 %-ban határozta meg azzal, hogy az I.r. alperest és az ő nem teljesítése esetén mögöttesen a II.r. alperest kötelezte. A másodfokú határozat az elsőfokú ítéletnek a keresetpótló járadékról és perköltségről hozott rendelkezéseit hatályon kívül helyezte. E körben az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára utasította.

A megismételt eljárásban is irányadó tényállás szerint az I.r. alperes főként felvonók, emelőgépek szerelésével foglalkozó betéti társaság, a II.r. alperes az I.r. alperes beltagja. A felperes 2007. júniusban öt alkalommal F.S. vállalkozónál végzett munkát, ugyanennél a munkáltatónál 2008. márciusáig munkaviszonyban állt, 2008. szeptemberéig annak alkalmi munkavállalója volt. 2009. június 5-étől alkalmi munkavállalóként végzett munkát az I.r. alperesnek júniusban öt napon át, augusztusban egy, szeptemberben kettő, októberben kettő napon. A 2009. október 16-ai munkavégzés során a felperes alkalmi munkavállalóként munkatársaival teherliftet szerelt össze. A munkaidő vége felé a kas leszakadt, és a felperessel együtt a földre zuhant. A felperes mindkét oldali szárcapocscsont középső-harmad darabos törését, valamint baloldali Volkmann-háromszög törését szenvedte el a felrepesztett bőrsebe mellett. A balesettel összefüggésben kialakult egészségkárosodása 18 %-os.

A felperes a vagyoni kártérítési igényét a garantált bérminimum és

az ápolási díj különbözeteként terjesztette elő 2009. október 16-ától járadék formájában kamattal növelt összegben. Állítása szerint a baleset következtében munkaképtelenné vált, és emiatt elesett a további jövedelmektől, mert targoncavezetőként kiközvetítették volna. Hivatkozott az általa vezetett naptárra a baleset előtti évek alatt történt munkavégzése bizonyítékeként, továbbá a tanúvallomásokra annak alátámasztásul, hogy a balesetet megelőző napokban is dolgozott, és ha a baleset nem következett volna be, akkor a következő napokban is az I.r. alperesnél munkát végzett volna. Állította, hogy az I.r. alperessel munkaviszonyban állt. Hivatkozása szerint a megítélt nem vagyoni kártérítés sem lenne megalapozott, ha nem állt volna fenn a baleset bekövetkeztekor a munkaviszonya.

A Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7. sorszámú kiegészítő ítéletével kiegészített 3.M.81/2013/5. számú részítéletével a keresetpótló járadék tárgyában előterjesztett keresetet elutasította, és kötelezte a felperest az alperes javára perköltség megfizetésére. Marasztalta az I.r. alperest és mögöttesen a II.r. alperest az állam által előlegezett költségben és eljárási illetékben.

Álláspontja szerint a kialakult bírói gyakorlat az alkalmi munkavállalóként elszenvedett balesetből eredő károk esetében is alkalmazni rendeli az 1992. évi XXII. törvénynek (Mt-nek) a munkáltató kártérítési felelősségéről szóló szabályait. A felperes az elmaradt jövedelem iránti igény kapcsán azt, hogy volt-e olyan rendszeres jövedelme, amelytől a káresemény következtében esett el, nem bizonyította a reá háruló bizonyítási teher ellenére. Kellő peradat arra nincs, hogy a felperes az I.r. alperessel munkaviszonyban állt, mert a felperes által vezetett naptár adatai nem azonosíthatóak be a tekintetben, hogy milyen körülmények között készültek a bejegyzések. A munkaviszony fennállásának bizonyítottóságához a tanúvallomások sem voltak elegendőek, továbbá a felperes is ellentmondásosan nyilatkozott: keresetlevelében azt állította, hogy alkalmi munkavállalóként dolgozott az I.r. alperesnél, a későbbiekben nyilatkozott a munkaviszony fennállásáról.

A munkáltató részéről a jelenléti ív, és a gépkocsi menetlevelek csatolásának elmaradását egyéb bizonyíték hiányában nem találta alkalmasnak olyan következtetés levonására, hogy a felperes az alperesi munkáltatónál napi rendszerességgel dolgozott. A felperes alkalmi munkavállalói könyvének bejegyzései 2009. június 5-étől 10 alkalommal végzett munkát igazolnak, tehát a balesetet megelőzően alkalmi munkavégzésből sem volt rendszeres jövedelme.

A felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának mértéke 33 %, melyből 18 %-os mértékű a perbeli balesettel összefüggő egészségkárosodás. A felperes munkavállalási lehetőségeit a sorsszerű elváltozásai is befolyásolják, a baleset bekövetkeztében beállt egészségkárosodás csupán kis mértékben. Rámutatott arra, hogy a felperes részére folyósított ápolási díj havi összege

meghaladja a legtöbb napot általa ledolgozott hónapban alkalmi munkából elért jövedelmét.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.038/2013/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság kiegészített részítéletként jelölt ítéletét részben megváltoztatta. Kötelezte az I.r. alperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg a felperesnek 153.125 forint jövedelempótló kártérítést és ennek 2011. június 1-jétől járó törvényes késedelmi kamatát. Megállapította az I.r. alperes „nemteljesítése” esetére a II.r. alperes mögöttes felelősségét. A jövedelempótló kártérítés iránti keresetet ezt meghaladóan elutasította. A felperes által fizetendő perköltség összegét leszállította, míg az I.r. alperes terhére megállapított illetékfizetési kötelezettség mértékét felemelte, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Kötelezte a felperest az alperesek, mint együttes jogosultak javára fellebbezési részperköltség, az I.r. alperest az állam javára fellebbezési részilleték megfizetésére.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság határozata - elnevezése ellenére - a Pp. 213. § (1) bekezdése alapján ítélet.

Rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, ezért az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelem alaptalan. A megállapított tényállást tekintette irányadónak a fellebbezési eljárásban is azzal a kiegészítéssel, hogy a felperes a fellebbezési tárgyaláson csatolta a G.V. Zrt. által az I.r. alperes nevére kiállított számlákat a munkába járásához megvásárolt autóbusz bérletekről. A felperes által így előterjesztett bizonyítékot a törvényszék alkalmasnak találta a Pp. 235. § (1) bekezdése szerint az egyéb peradatokkal együtt az elsőfokú ítélet felülbírálata során történő értékelésre.

A törvényszék a fellebbezési eljárásban tett nyilatkozatok, és a csatolt bizonyítékok elsőfokú eljárásban feltárt peradatokkal együttes értékelése alapján a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta az elsőfokú bíróság döntését.

A felperes a jövedelempótló kártérítés iránti igénye jogalapja körében a per kezdetétől mindvégig arra hivatkozott, hogy az I.r. alperesnél hosszabb ideje folyamatosan végzett munkát, ugyanakkor az okirati bizonyítékok szerint a foglalkoztatása alkalmi munkavállalóként történt. Az elsőfokú bíróság bizonyítási teherről szóló tájékoztatása alapján a felperes perbeli hivatkozásának bizonyítására tanúk meghallgatását kérte, és okiratokra hivatkozott. A bizonyítékok alátámasztják a felperesnek a balesetet megelőző időszakban történő folyamatos munkavégzését az I.r. alperesnél P.A. területére szóló belépési engedélye). Az I.r. alperes a vizsgált időszakban jelenléti ívet vezetett, a felperes az I.r. alperes gépjárművét pedig több alkalommal használta, így a menetlevelek becsatolására irányuló bizonyítási indítványa megalapozott volt. A közigazgatási és munkaügyi bíróság azonban

tévesen értékelte a jelenléti ívek és a menetlevelek fel nem lelhetősége okán elmaradt bizonyítatlanság következményét a felperes terhére. A rendelkezésre álló bizonyítékok összességükben alátámasztják, hogy a felperes az I.r. alperesnél nemcsak az alkalmi munkavállalói könyvébe bejegyzett napokon, hanem azt meghaladóan huzamosabb időn keresztül is dolgozott.

Arra vonatkozóan, hogy a jövőben meddig számíthatott a felperes folyamatosan jövedelemre az I.r. alperesnél történő foglalkoztatása alapján, csak a P.A.területére szóló belépési engedélyt találta elfogadható bizonyítéknak. Ez az irat az I.r. alperesnél foglalkoztatása körében került kiállításra 2009. december 31-éig terjedő időszakra szólóan. Eddig tehát bizonyítottan foglalkoztatva volna a felperest. Az ez utáni időszakra a továbbfoglalkoztatása azonban nem nyert bizonyítást, és arra sem szolgáltatott a felperes semmilyen bizonyítékot, hogy ezt követően más munkáltatónál munkát végezhetett volna, ha nem szenvedett volna balesetet.

Mindezek alapján a törvényszék a felperes elmaradt jövedelem iránti igényét az I.r. alperesnél elszenvedett balesete időpontjától, 2009. október 16-ától 2009. december 31-éig terjedő időszakra fogadta el bizonyítottan a fellebbezésben kimunkált összegszerűség alapulvételével. Az alperesre terhesebb 70 - 30 %-os kármegosztást alkalmazva marasztalta az I.r. alperest (mögöttes felelősséggel a II.r. alperest) a 153.125 forint kártérítési összegben az Mt. 159. § alapján alkalmazandó Ptk. 301. § (1) bekezdés szerinti kamatszámítással.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával 2009. október 16-ától a fellebbezésében kiszámolt összegben a mindenkori garantált bérminimum és az ápolási díj különbözeteként az alperes lejárt keresetpótló járadék megfizetésére kötelezését, 2014. március 1-jétől és a jövőre nézve pedig havi 61.950 forintot kért. Jogszabálysértésként az Mt. 177. § (1) bekezdése, és a 178. § (1) bekezdése megsértésére hivatkozott.

Sérelmezte azt, hogy csak 2009. december 31-éig ítélték meg elmaradt jövedelem jogcímén a részére kártérítést.

Álláspontja szerint bizonyította, hogy az I.r. alperesnél nemcsak az alkalmi munkavállalók könyvébe bejegyzett napokon, hanem azt meghaladóan huzamosabb időn keresztül dolgozott. Életszerűtlen annak a feltételezése, hogy a balesetéig életerős, teljesen munkaképes és szorgalmas felperes 2009. december 31-e után nem juthatott volna további munkából eredő jövedelemhez akkor sem, ha nem érte volna baleset. A továbbiakban is működő I.r. alperesnél, vagy máshol munkát vállalt volna, és erre lett is volna lehetősége. Az elmaradt jövedelem megállapításánál kifejezetten azt kell vizsgálni, hogy feltételezhetően mennyi jövedelemhez jutott volna, ha nem éri károsodás. A felperes a P.A.-hoz szóló belépési engedélye lejártát követően is dolgozott volna az I.r. alperes alkalmazásában, így a további időszakra is kapott volna belépési engedélyt. Feltételezhető, hogy az I.r. alperes felperest más

munkahelyen foglalkoztatta volna, mint ahogy azt éveken át tette. D.M. jegyzőkönyvben foglalt tanúvallomása szerint a felperes évek óta az I.r. alperesnél dolgozott, de a baleset napján sem a P.A.-ban végzett munkát, és a jövőben is máshol dolgozott volna az I.r. alperes részére, ha ezt az egészségi állapota lehetővé teszi. Kellő alappal lehet tehát következtetni arra, hogy még az I.r. alperesnél való munkavégzési lehetőségének megszűnése esetén is dolgozott volna más munkáltatónál, mint ahogy ezt az I.r. alperes általi foglalkoztatását megelőzően fiatal korától tette.

Iratellenes, miszerint a felperes a balesetet követően meg sem próbált volna elhelyezkedni. A munkáltatók minden alkalommal azt írták az igazolványába, hogy nem tudják alkalmazni. Ezt az iratot a megismételt eljárásban bemutatta.

A nem munkakerülő felperes bizonyítottan elvesztette a munkavégző képességének nagy részét, ezért nem tudott a balesete után a szakmunkás végzettségének megfelelően elhelyezkedni, kártérítés tehát nyugdíjas koráig jár, ha a kárenyhítési kötelezettségét igazolja. Ennek pedig eleget tett, édesanyja ápolásáért ápolási díjban részesül.

A bírói gyakorlat szerint a kárért felelős munkáltatónál határozott idejű munkaviszonyban állók részére is jövedelempótló kártérítést ítélnék meg.

Az Mt. a 178. § (2) bekezdésében, azaz a munkaviszonyon kívül elmaradt jövedelemre vonatkozó rendelkezések között írja elő a jövedelem rendszerességét feltételként. Az Mt. 178. § (1) bekezdés alapján azonban a felperes teljes, tehát későbbi időszakban keletkező kárának a megtérítését kérheti a kármegosztást is figyelembe véve.

Az alperesek a felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályban történő fenntartását kérték.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálati kérelem önálló jogorvoslati kérelem, abban a törvény értelmében pontosan meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 272. § (2) bekezdés]. Ebből következően nem felel meg a törvénynek, ha a felülvizsgálati érvelés konkrét jogszabálysértést nem jelöl meg. A Kúria ezért a felülvizsgálati kérelemnek csak azon részeit bírálhatta el, amelyek a jogszabálynak megfelelnek (BH.1995.99/2.), vagyis nem vonhatta vizsgálódási körébe a felülvizsgálati kérelemben a jogszabálysértés megjelölésével alá nem támasztott előadást, azaz a Pp. 206. § (1) bekezdés megsértésére történő hivatkozás hiányában a bizonyítékok mérlegelését, a tényállás megállapítás helyességét a felperes balesetét követő elhelyezkedési nehézségeinek okai, a balesettel

összefüggésben a jövőben elmaradt jövedelme bizonyíthatatlansága vonatkozásában.

A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Ezért a jogerős ítélet jogszerűségét csak az Mt. 177. § (1) bekezdés, és a 178. § (1) és (2) bekezdés szempontjából vizsgálhatta.

Az Mt. 177. § (1) bekezdése szerint a munkáltató a 174-176. §-on alapuló felelőssége alapján a munkavállalónak elmaradt jövedelmét, dologi kárát, a sérelemmel, illetve ennek elhárításával összefüggésben felmerült indokolt költségeit köteles megtéríteni.

Az Mt. 178. § (1) bekezdés szerint a munkaviszony körében az elmaradt jövedelem megállapításánál mind a pénzben, mind a természetben megállapított elmaradt munkabért, és ezen rendszeres szolgáltatások pénzbeli értékét kell figyelembe venni, amelyekre a munkavállaló a munkaviszony alapján a munkabéren felül jogosult, feltéve, ha azokat a károkozás bekövetkezését megelőzően rendszeresen igénybe vette.

A (2) bekezdés alapján a munkaviszonyon kívül elmaradt jövedelemként a sérelem folytán elmaradt egyéb rendszeres keresetet kell megítélni.

Az eljáró bíróságok az Mt. 177. § (1) bekezdése, és a 178. § (1) bekezdése alapján helyesen állapították meg, hogy az I.r alperes munkáltatónak fennáll a perbeli balesettel összefüggésben a munkavállaló elmaradt jövedelméért a kártérítési felelőssége [az Mt. 174. § (3) bekezdésben foglalt kármegosztást is figyelembe véve].

Helytállóan alkalmazták a Pp. 164. § (1) bekezdésben foglalt bizonyítási teher szabályait is, miszerint a kártérítési igénye érvényesítésekor a felperesnek kell bizonyítania felmerült kárának összegét. E körben a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül vonta le azon következtetését, hogy annak bizonyíthatatlansága, hogy a balesetet követően a felperesnek a bizonyított I.r. alperesi foglalkoztatás megszűnését követően lett volna-e, és milyen összegben jövedelme, az ő terhére értékelendő. A kártérítési igény megalapozottságához nem elegendő annak feltételezése, hogy az I.r. alperes a felperest más munkahelyen foglalkoztatta volna, és hogy az itteni munkavégzési lehetőség megszűnése esetén is dolgozott volna más munkáltatónál a baleset hiányában.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az alperesek felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosultsága folytán a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. december 3.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró
Dr. Tallián Blanka s.k. bíró,
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró
A kiadmány hiteléül:Nné tisztviselő